

Restrukturyzacja przedsiębiorstw w I kwartale 2021 roku

Analiza i interpretacja postępowań
restrukturyzacyjnych

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce już trzecie wydanie raportu kwartalnego obrazującego analizę postępowań restrukturyzacyjnych. W czasach, w których panuje niestabilność i niepewność co do dalszego rozwoju sytuacji gospodarczej, każda informacja, mogąca się przyczynić do uzyskania wiedzy w tym obszarze jest bardzo cenna. Co więcej pogłębiona analiza danych dotyczących otwieranych oraz trwających postępowań restrukturyzacyjnych może być śmiało traktowana jako barometr kondycji polskiej gospodarki. W połączeniu z danymi makroekonomicznymi sygnalizuje określone trendy i zjawiska.

I kwartał 2021 roku obfitował w największą w historii ilość otwartych postępowań restrukturyzacyjnych. Analizując ich strukturę branżową, terenową oraz podmiotową widać wyraźnie iż polska gospodarka wpada w coraz większe problemy. Można powiedzieć iż pandemia zaczyna zbierać swoje żniwo w postaci coraz większej ilości podmiotów, w stosunku do których oferowana pomoc rządowa okazała się niewystarczająca a bieżące problemy pojawiające się z utrzymaniem firm skutkują koniecznością sięgania po narzędzia restrukturyzacyjne.

W bieżącym raporcie pozwoliliśmy sobie również na wstępną ocenę efektywności najczęściej stosowanej w ostatnich kwartałach formy postępowania restrukturyzacyjnego jakim jest uproszczone postępowanie o zatwierdzenie układu (tzw. restrukturyzacja covidowa). Efekt tej analizy nie jest jednak pozytywny. Prowadzimy obecnie działania zmierzające do przeprowadzenia dokładnej analizy tego zagadnienia, wnioski zapewne przedstawimy w odrębnym raporcie.

Niezmiennie zachęcamy Państwa do zgłaszania do nas wszelkich uwag dotyczących obszarów, które chcielibyście znajdować w następnych wydaniach raportu. Jeśli sposób prezentowania danych, chcielibyście Państwo wzbogacić swoimi uwagami, będzie to dla nas również nieoceniona pomoc.

Mariusz Grajda

Partner Zarządzający,
Członek Zarządu MGW CCG

Sytuacja ekonomiczna i gospodarcza przedsiębiorców po I kwartale 2021 roku	4
Analiza otwartych postępowań restrukturyzacyjnych w I kwartale 2021 roku	
Ilość otwartych postępowań	6
Rodzaje otwartych postępowań	9
Struktura branżowa firm decydujących się na otwarcie postępowań restrukturyzacyjnych	12
Charakterystyka firm otwierających postępowania restrukturyzacyjne	16
Doradcy Restrukturyzacyjni	17
Uprozczone postępowanie o zatwierdzenie układu	18
Analiza umorzonych i zatwierdzonych postępowań w I kwartale 2021 roku	
Ilość umorzonych postępowań restrukturyzacyjnych	20
Zatwierdzone układy w postępowaniach restrukturyzacyjnych	21
Maksymalne okresy spłaty wierzytelności objętych układem w zatwierdzonych postępowaniach restrukturyzacyjnych	23
Przedsiębiorcy potrzebują pilnej pomocy	24
Autorzy raportu	25

Sytuacja ekonomiczna i gospodarcza przedsiębiorców po I kwartale 2021 r.

Na tle danych makroekonomicznych polska gospodarka nie wygląda bardzo źle, w szczególności w porównaniu z innymi krajami europejskimi. Jednakże wskaźniki te mają to do siebie iż prezentują dane historyczne, przeważnie z istotnym przesunięciem czasowym. W trwającej sytuacji pandemicznej, zmiany zachodzą jednak bardziej dynamicznie. Wydłużający się lockdown pogłębia trudną już i tak sytuację niektórych przedsiębiorstw. Rządowa pomoc oferowana głównie w ramach tarczy finansowej, jest zdecydowanie niewystarczająca. Wszelkie pozytywne prognozy, wymagają w związku z powyższym znaczących korekt. Rzut oka na najświeższe dane makroekonomiczne wskazuje iż pod koniec IV kwartału jak również w pierwszym kwartale br., pogłębiło się załamanie gospodarcze. PKB za IV kwartał 2020 roku (r/r) znalazł się na poziomie -2,8%. Co więcej prognoza dla PKB za I kwartał 2021 również wskazuje wartość ujemną i zgodnie z opinią Instytutu Prognoz i Analiz Gospodarczych wyniesie - 1,4%. Na koniec 2020 roku koniunktura w budownictwie wyniosła - 22,60 pkt, koniunktura w handlu - 19,10 pkt a koniunktura w przemyśle - 14,80 pkt. Rośnie wartość przeterminowanych należności zgłoszonych do KRD. W tej sytuacji nie powinno dziwić, że rośnie cały czas ilość otwieranych postępowań restrukturyzacyjnych. Może jednak być pewną negatywną niespodzianką skala tego wzrostu. W I kwartale 2021 odnotowaliśmy bowiem wzrost o ponad 25% w stosunku do i tak już rekordowego IV kwartału 2020. Do tego dodać należy największą również w historii ilość postępowań upadłościowych. Skala zatem niewypłacalności liczona jako suma upadłości w sektorze przedsiębiorstw oraz otwieranych postępowań restrukturyzacyjnych jest na nieznanym dotąd poziomie.

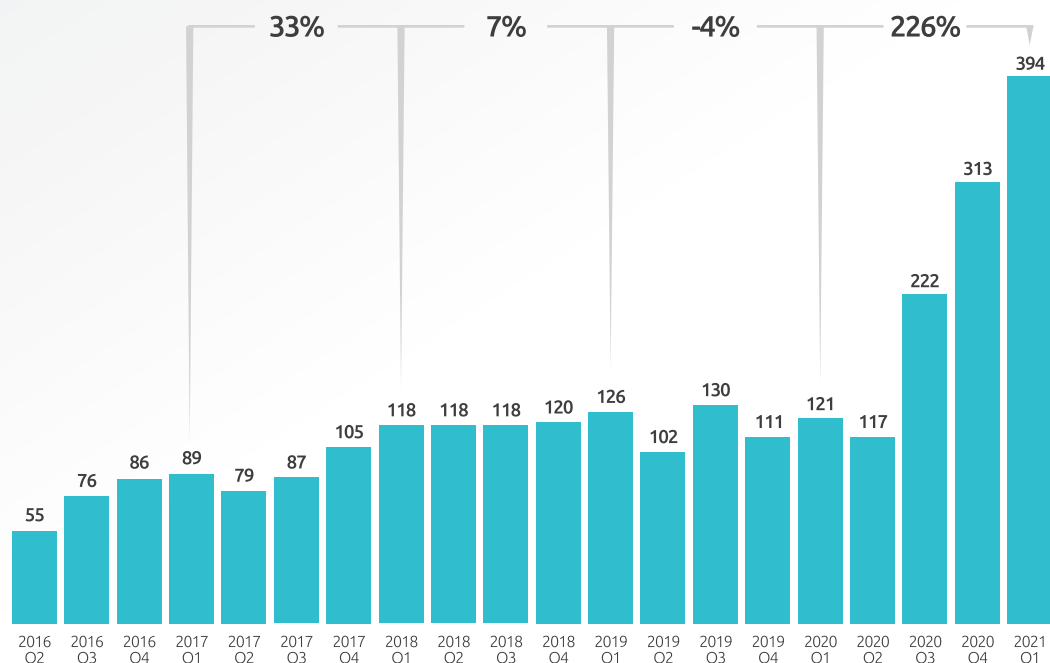
Co więcej analitycy przewidują iż nie osiągnęliśmy jeszcze maksymalnego poziomu. Utrzymujący się lockdown, który formalnie kilka dni temu został przedłużony do 3 maja (czyli obejmie tzw. długi weekend majowy) dodatkowo wpłynie negatywnie na sytuację gospodarczą. Jest to w oczywisty sposób wynikiem braku środków finansowych po stronie przedsiębiorstw, niezbędnych na utrzymywanie działalności gospodarczej. Oferowane przez rząd tarcze finansowe, kierowane są do zbyt wąskiej grupy przedsiębiorstw jak również wielkość tej pomocy jest daleko niewystarczająca. Nie zmienią tego optymistyczne reklamy zamieszczane w mediach, w których zadowoleni przedsiębiorcy wskazują na to jak bardzo tarcze finansowe im pomogły. Nie neguję faktu, iż odegrały one bardzo pozytywną rolę we wspieraniu dużej części przedsiębiorstw. Nie mogą jednak zapewnić pełnego pokrycia kosztów przedsiębiorców, tym bardziej że trudno przewidzieć w jakim terminie sytuacja może się unormować. Co więcej zwiększająca się skala niewypłacalności wyraźnie wskazuje, że zasoby finansowe przedsiębiorców są na niskim poziomie. Skąd zatem przedsiębiorcy wezmą środki niezbędne na ponowne uruchamianie swoich biznesów po okresie lockdownu? Wiadomo wszak, że po tym okresie firmy nie tylko będą musiały pokrywać swoje zwiększone koszty, ale wypracowywać stabilny wysoki zysk, aby odrobić straty. Rentowność polskich przedsiębiorstw przed okresem pandemii i tak nie była bardzo wysoka. W tej sytuacji niestety prognozujemy iż kolejne kwartały będą zwiększały ogólną liczbę niewypłacalności, ze szczególnym wskazaniem na rosnącą liczbę upadłości.

Przekrój branżowy postępowań restrukturyzacyjnych wskazuje, że największe problemy przeżywa obecnie rolnictwo. Dynamiczny wzrost w tym obszarze obserwowany jest od kilku kwartałów. Po części da się to oczywiście wytłumaczyć pandemią, ale nie jest to wytłumaczenie wystarczające. Największe problemy w grupie tych przedsiębiorców odnotowują firmy zajmujące się chowem i hodowlą bydła mlecznego oraz uprawami rolnymi połączonymi z chowem i hodowlą zwierząt. Przywodzi to na myśl fakt iż przedsiębiorstwa tego typu posiadają zwyczajowo już wysoki poziom zadłużenia (kredyty obrotowe, inwestycyjne i skupowe). Przy obniżonym poziomie zapotrzebowania na ich produkty (zmniejszony eksport polskich produktów z uwagi na ponadrywane łańcuchy dostaw) musiało to się skończyć wzrostem niewypłacalności. Tym bardziej iż branża rolnicza nie jest beneficjentem istotnej pomocy rządowej w ramach tarcz antykrzysowych bądź finansowych. Istotną również branżą, w której odnotowano wzrost niewypłacalności jest handel, a w szczególności sprzedaż detaliczna. Tutaj najczęściej spotykanymi podmiotami otwierającymi postępowania są sklepy zajmujące się sprzedażą odzieży, obuwia czy zabawek.

Z nadzieją oczekujemy zapowiadanej przez rząd zwiększonej skali szczepień, mając nadzieję że umożliwi to przynajmniej częściowy powrót do działalności dla wielu przedsiębiorstw oraz napędzi wzrost gospodarczy. Niestety, stan finansowy polskich przedsiębiorców może być już tak skomplikowany, że nie wszystkim uda się wznowić bądź kontynuować działalność. Musimy zatem liczyć się z tym, że pewna część przedsiębiorstw zniknie z naszego rynku i powoli będą zastępować je nowe firmy, których jednak rozwój może nastąpić dopiero po ustabilizowaniu się sytuacji pandemicznej.

Ilość otwartych postępowań

Ilość otwartych postępowań restrukturyzacyjnych wg. kwartałów.

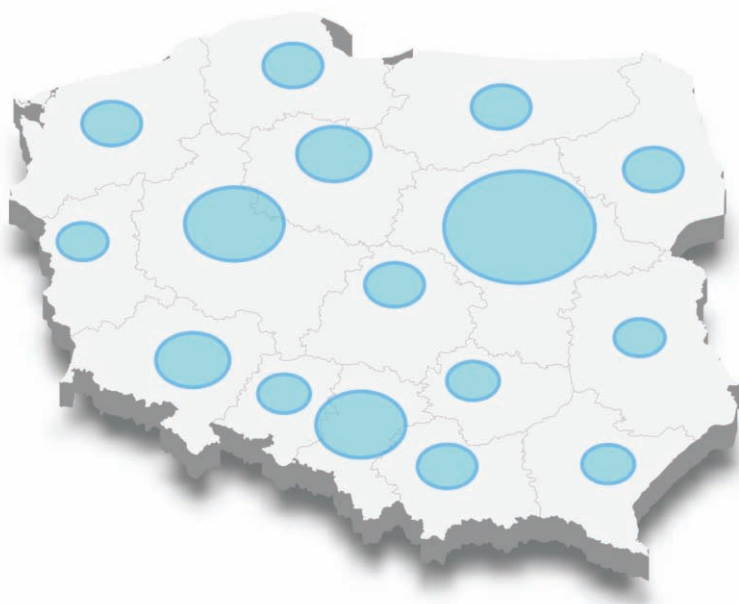

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sadowego i Gospodarczego opublikowane za I kwartał 2021 r.

Efekt wydłużającego się lockdownu obrazuje ilość otwartych postępowań w I kwartale 2021. W ostatnim naszym raporcie prognozowaliśmy dalszy wzrost ilości otwieranych postępowań, co w pełni się sprawdziło. Ponad 25% wzrost niewypłacalności jasno dowodzi iż kondycja polskich przedsiębiorców bardzo gwałtownie się pogarsza. W zasadzie przez cały pierwszy kwartał towarzyszyły nam istotne ograniczenia w prowadzeniu działalności, co przy bardzo nadszarpniętej kondycji przedsiębiorstw wywołanej poprzednimi lockdownami, spowodowało iż wielu przedsiębiorców nie miało już żadnego wyjścia z sytuacji i było zmuszonych otworzyć postępowanie restrukturyzacyjne. Trzeba też nadmienić iż oferowana przez rząd tarcza finansowa nie stanowi już istotnego powodu odkładania decyzji o otwarciu restrukturyzacji. Same środki są daleko niewystarczające, a ograniczenia związane z możliwością wykorzystania tego instrumentu przez firmy w restrukturyzacji przestały już odstraszać z uwagi na brak innych opcji.

I kwartał jest trzecim pod rząd, w którym następują istotne wzrosty ilości otwieranych postępowań, przy czym dynamika wzrostu w poprzednich kwartałach nieco spadła. Mając jednak na uwadze szczyt trzeciej fali pandemii oraz utrzymujące się ograniczenia prognozujemy iż w kolejnym kwartale ilość otwartych postępowań może przekroczyć 400 firm. Prognoza ta tym bardziej może być uzasadniona iż II kwartał 2021 będzie ostatnim kwartałem, w którym możliwe będzie wykorzystanie uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego, które stanowi zdecydowanie najczęściej wybraną formę postępowania. Oczywiście, trwają prace legislacyjne nad zmianą ustawy, która ma wprowadzić na stałe do porządku prawnego ten rodzaj postępowania. Planowanym terminem wejścia w życie ustawy jest początek lipca br. Trudno jednak mieć pewność, że proces ten zamknie się w oczekiwanym terminie.

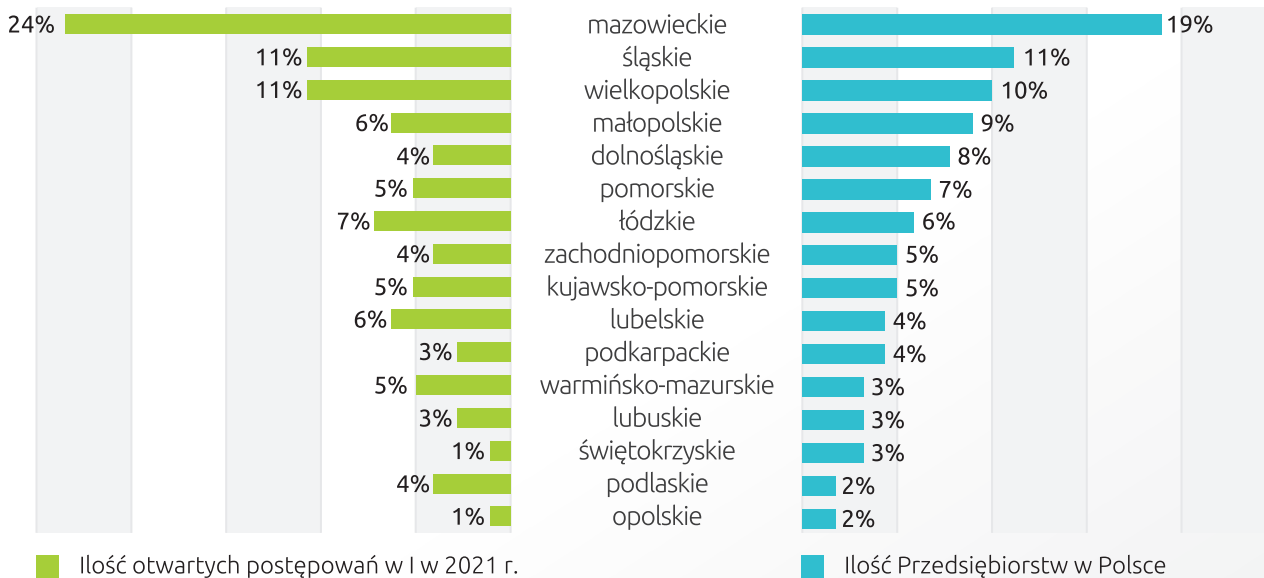
Struktura terytorialna otwieranych postępowań restrukturyzacyjnych w I kw. 2021 roku.

województwo	otwarte postępowania
mazowieckie	95
wielkopolskie	44
śląskie	42
łódzkie	29
małopolskie	25
lubuskie	23
pomorskie	21
warmińsko-mazurskie	19
kujawsko-pomorskie	18
dolnośląskie	17
podlaskie	16
zachodniopomorskie	15
podkarpackie	11
lubuskie	10
świętokrzyskie	5
opolskie	4
Suma	394

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sadowego i Gospodarczego opublikowane za I kwartał 2021 r.

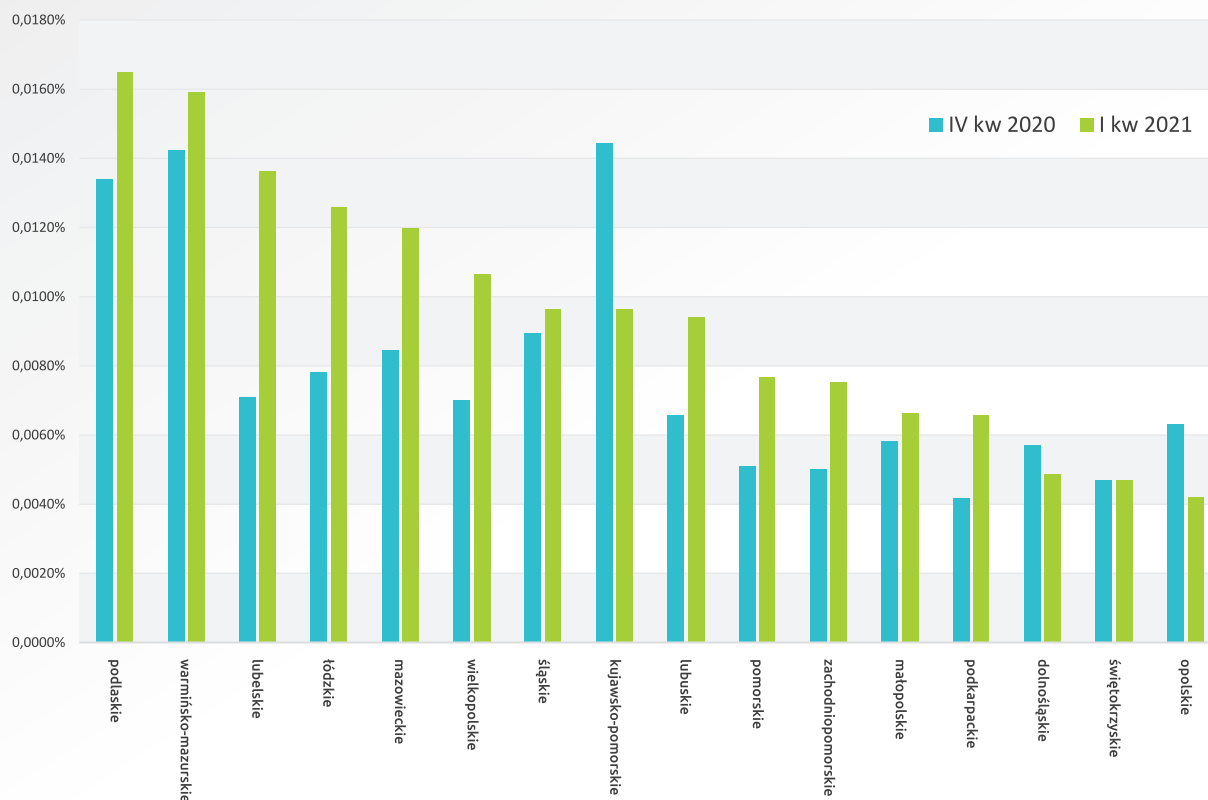
Porównanie ilości otwartych postępowań i ilości przedsiębiorstw wg województw w I kwartale 2021 roku.

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sadowego i Gospodarczego za I kwartał 2021 roku, oraz dane z GUS podmioty deklarujące prowadzenie działalności stan w dniu 31.03.2021 rok.

Zwyczajowo już najwięcej postępowań otwieranych jest w województwach, w których zarejestrowana jest największa ilość przedsiębiorstw. Nie dziwi zatem fakt, że ich największa liczba obserwowana jest w województwie mazowieckim, śląskim i wielkopolskim.

Udział % otwartych postępowań restrukturyzacyjnych w stosunku do liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw w podziale na województwa w IV kw. 2020 roku vs. I kw. 2021 roku.

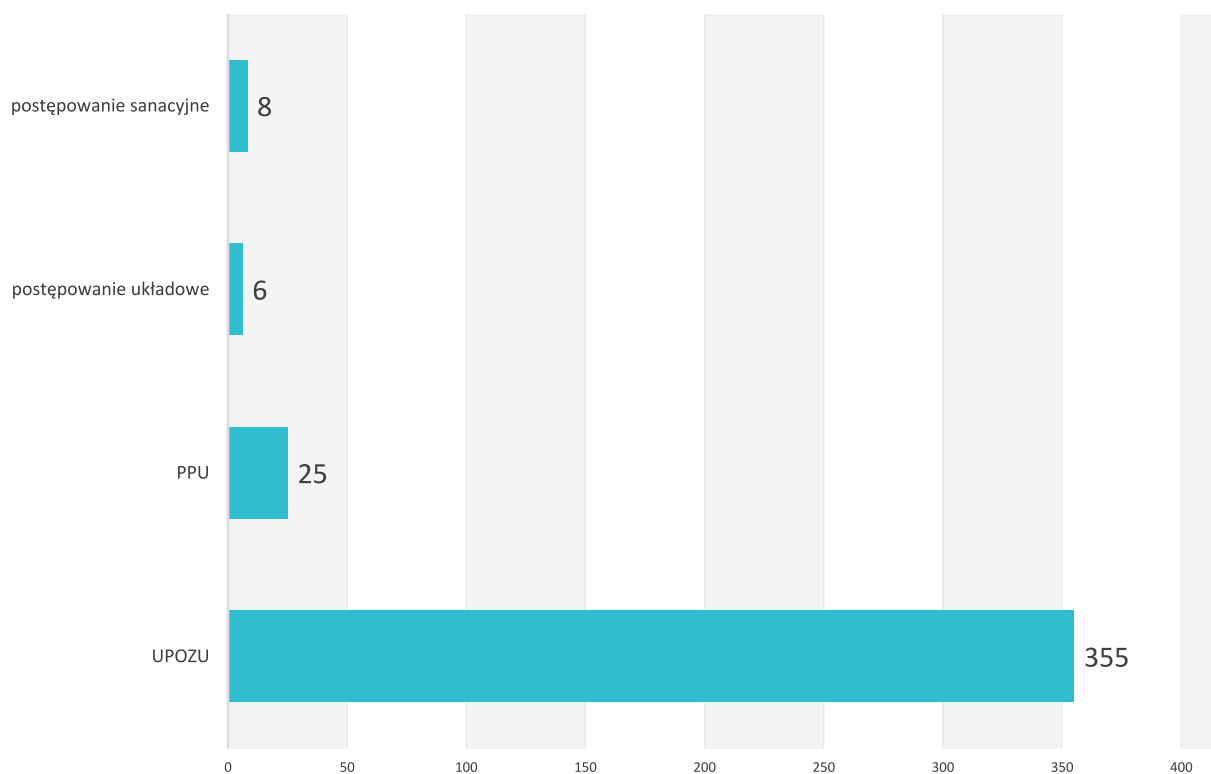

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sądowego i Gospodarczego za I kwartał 2021 roku, oraz dane z GUS podmioty deklarujące prowadzenie działalności stan w dniu 31.03.2021 rok.

Dokonując jednak analizy ilości otwartych postępowań w przeliczeniu na ilość firm zarejestrowanych, prym wiedzie województwo podlaskie, które w wynikach poprzedniego kwartału było trzecim województwem, w którym odnotowywano najwięcej niewypłacalności. Na drugim miejscu, podobnie jak w poprzednim raporcie uplasowało się województwo warmińsko-mazurskie. Znacząco jednak wzrósł odsetek firm otwierających postępowanie w województwie lubelskim oraz łódzkim. Wysokie pozycje utrzymują również województwa mazowieckie i wielkopolskie. Istotny natomiast spadek (jako jedno z nielicznych województw) odnotowało województwo warmińsko-mazurskie, które było liderem poprzedniego rankingu. Niewątpliwie na taki obraz mapy niewypłacalności wpływ ma niższy poziom PKB obserwowany w województwach będących na szczycie rankingu co można powiązać z mniejszą rezerw finansowych jakie mieli przedsiębiorcy w tych regionach.

Rodzaje otwartych postępowań

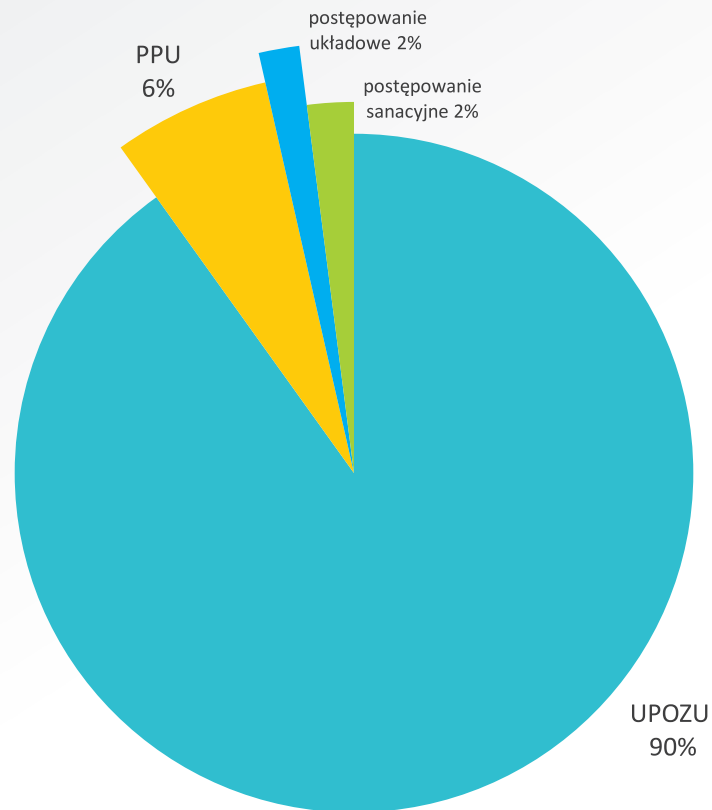
Liczba otwartych postępowań restrukturyzacyjnych w I kwartale 2021 roku wg. rodzajów.

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sądowego i Gospodarczego opublikowane za I kwartał 2021 r.

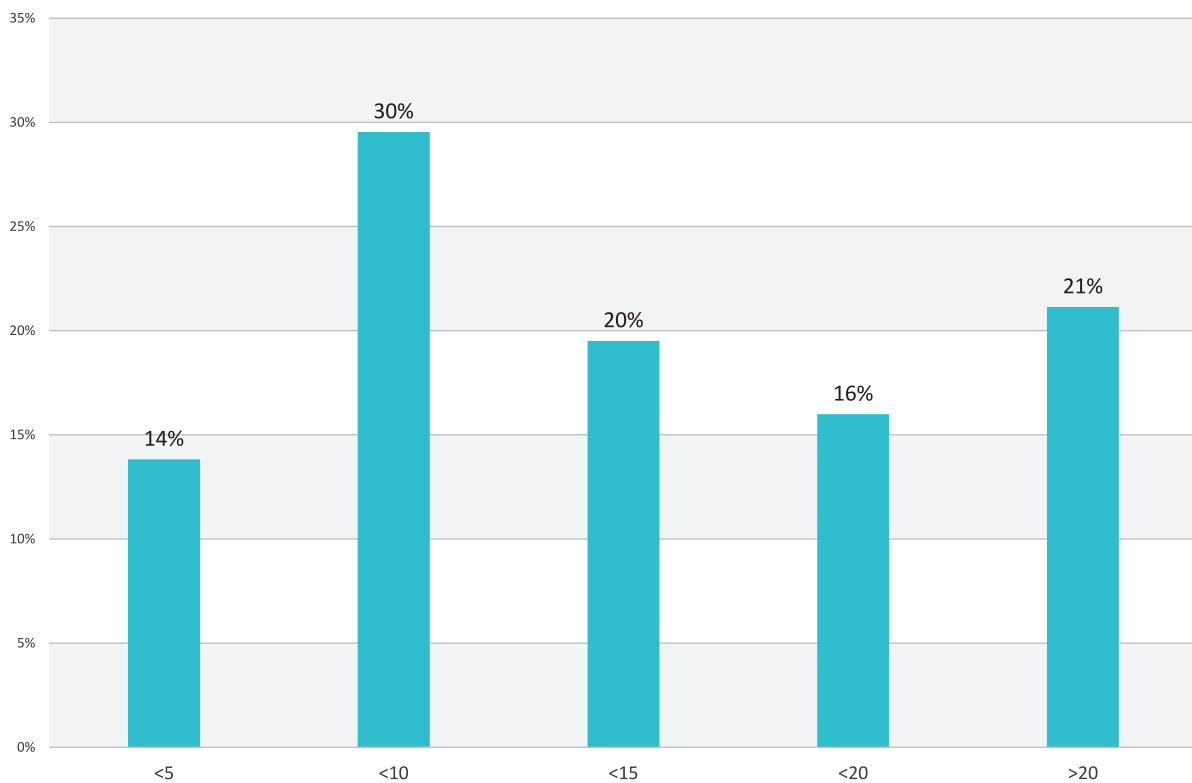
Struktura rodzaju otwieranych postępowań potwierdza iż najczęściej wybieranym postępowaniem jest uproszczone postępowanie o zatwierdzenie układu. Dominuje ono obecnie wśród wszystkich dostępnych postępowań, głównie z uwagi na duży zakres korzyści wynikających z otwarcia tego postępowania, stosunkowo niskie koszty oraz możliwość jego otwarcia bez udziału sądu. Spada istotnie ilość otwieranych postępowań sanacyjnych jak również przyspieszonych postępowań układowych (PPU). II kwartał 2021 roku będzie kontynuował istotną dysproporcję pomiędzy rodzajami postępowań, a nawet może ją jeszcze pogłębić.

Udział % w podziale na rodzaje otwartych postępowań w I kwartale 2021 roku.

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sądowego i Gospodarczego opublikowane za I kwartał 2021 r.

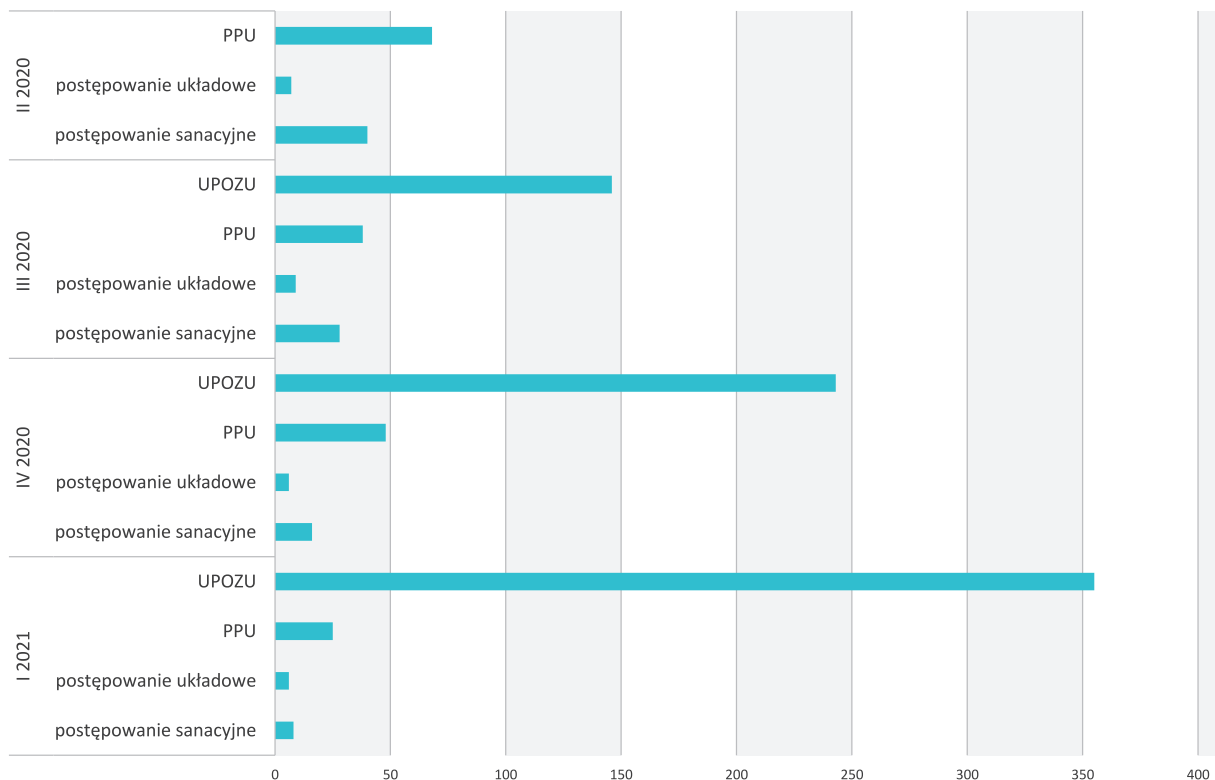
% otwieranych postępowań restrukturyzacyjnych w I kwartale 2020 roku w podziale na okres działania firm decydujących się na otwarcie postępowania.

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sądowego i Gospodarczego opublikowane za I kwartał 2021 r.

W strukturze wiekowej przedsiębiorstw decydujących się na otwarciu postępowania, nie nastąpiła względem poprzedniego okresu zasadnicza zmiana. Nadal największą grupą są firmy, które funkcjonują na rynku więcej niż 10 lat.

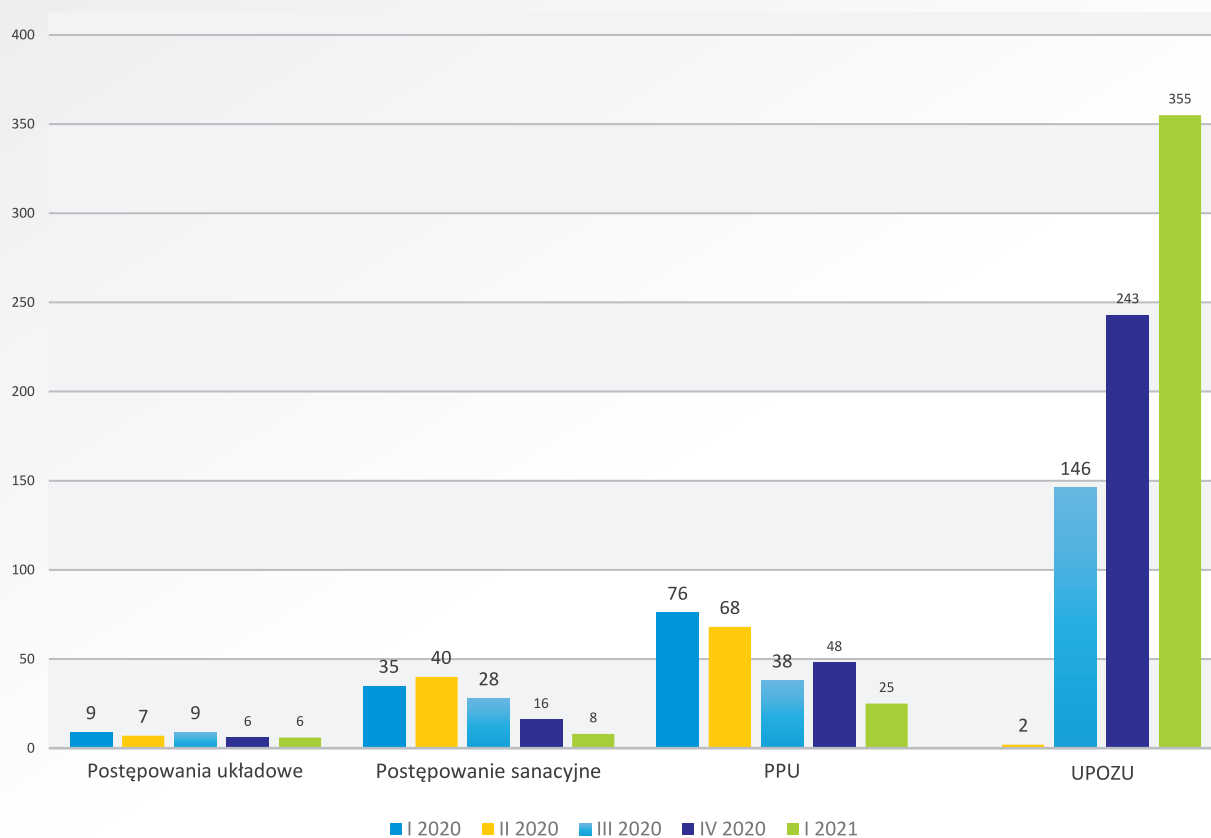
Liczba otwartych postępowań w kwartałach 2020 r i I kwartale 2021 roku.

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sądowego i Gospodarczego opublikowane za rok 2020 i I kwartał 2021r.

Dane prezentowane na wykresie czytelnie uwidaczniają iż wzrosty uproszczonych postępowań restrukturyzacyjnych są skorelowane ze spadkami w obszarze pozostałych rodzajów postępowania. Można się jedynie zastanawiać, czy przedsiębiorcy zbyt pochopnie nie wybierają tego instrumentu restrukturyzacyjnego, kosztem bardziej zaawansowanych rodzajów postępowania. Oczywiście plusy uproszczonego postępowania mogą bowiem nie być wystarczającym panaceum na bardziej złożoną sytuację przedsiębiorstw. Tak duża dysproporcja może wskazywać na pewien automatyzm w wyborze, w ramach którego przedsiębiorcy jako najważniejszy argument przedkładają czas otwarcia postępowania a co za tym idzie omińnięcie sądu, w którym procedura rozpatrzenia wniosku trwa nieco dłużej. Zasadniczym testem dla dalszej analizy prawidłowości dokonywanych wyborów przez przedsiębiorców będzie stosunek ilości zatwierdzonych postępowań w stosunku do otwieranych.

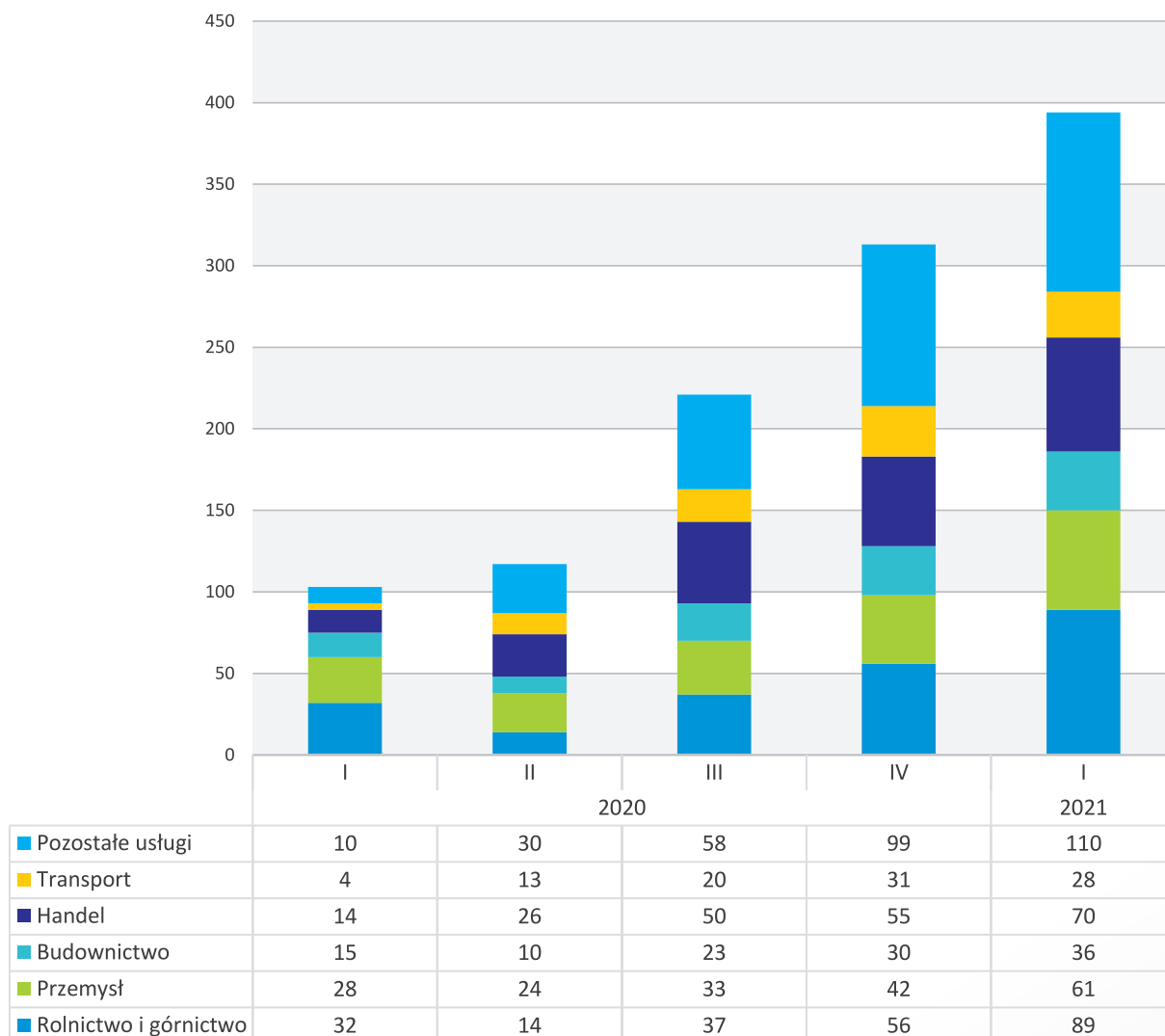
Otwarte postępowania w roku 2020 oraz I kw. 2021 roku w podziale na rodzaje.

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sądowego i Gospodarczego opublikowane za rok 2020 i I kwartał 2021 r.

Struktura branżowa firm decydujących się na otwarcie postępowań restrukturyzacyjnych

Liczba otwartych postępowań w 2020 i I kw. 2021 w podziale na branże.

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sadowego i Gospodarczego opublikowane za rok 2020 i I kwartał 2021 r.

Informacje statystyczne dotyczące branż, które otwierają postępowania restrukturyzacyjne są zwyczajowo najbardziej oczekiwaną informacją. Dane te są bowiem traktowane jako barometr sytuacji przedsiębiorstw w poszczególnych branżach. W I kwartale 2021 roku obraz wyłaniający się z analizy danych wskazuje iż nadal trwa pogłębiający się kryzys w branży rolniczej. Wzrost w I kwartale ilości otwieranych postępowań o prawie 45% wydatnie świadczy o tym, że obserwowane już od wielu kwartałów problemy tej branży, nie zmniejszają się. Pewien wpływ na tę statystykę może mieć fakt iż są to głównie uproszczone postępowania o zatwierdzenie układu, których otwarcie nie wymaga zgody sądu. Nie jest całkowicie wykluczone iż możliwość otwarcia postępowania bez udziału sądu, zachęciła przedstawicieli branży rolniczej do sięgania po ten instrument, pomimo iż sytuacja branży już wcześniej nie była dobra. Składanie jednak wniosków do sądu i poddanie się procesowi „sądowej restrukturyzacji” dla tej grupy przedsiębiorców mogło stanowić barierę, która wyjaśnia istotne wzrosty zapoczątkowane w III kwartale 2020 roku.

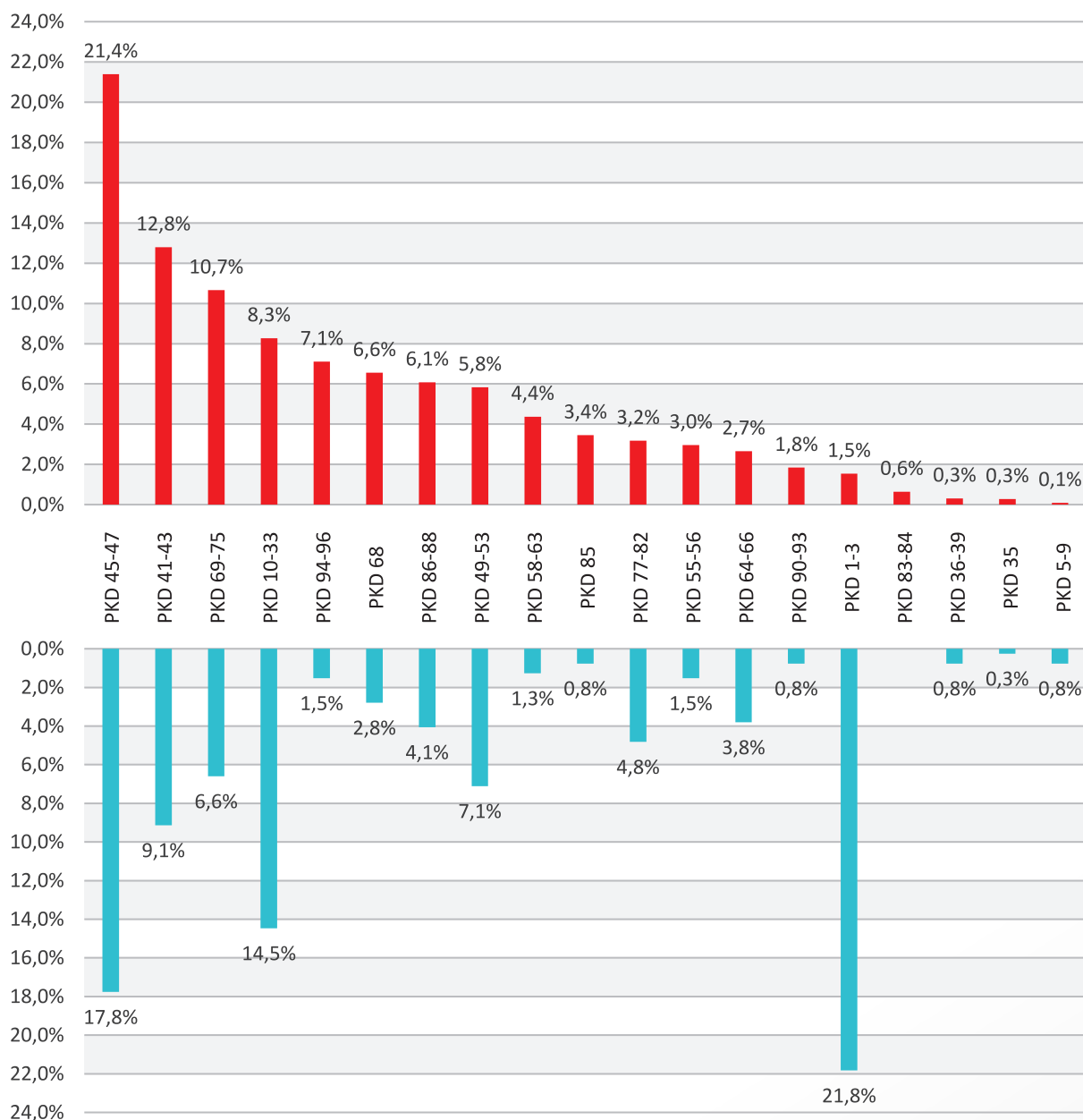
Również wysoki procentowo wzrost w ilości uruchamianych postępowań odnotowała branża przemysłowa (wzrost o 45%). Jest to najwyższy wynik w tej branży od wejścia w życie ustawy Prawo Restrukturyzacyjne (rok. 2016). Istotną część tych przedsiębiorstw stanowią firmy z branży produkcji z metalu(ok. 16%) oraz producenci mebli (niespełna 10%).

Największą ilościowo grupę stanowią przedstawiciele „Pozostałych usług” (PKD od 64 do 96). Duży udział w tym zbiorze (27%) mają firmy posiadające PKD: 69-75 (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna). Głównymi natomiast branżami otwierającymi postępowania w tej grupie są biura rachunkowe i podatkowe (23%) oraz firmy zajmujące się pozostałym doradztwem w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania (również 23%). Jest to kontynuacja trendu zapoczątkowanego w ubiegłym kwartale, w którym odnotowaliśmy również dużą ilość postępowań otwieranych przez biura rachunkowe. Sądzimy iż głównym powodem utrzymywania się tego poziomu niewypłacalności w tej branży są zatory płatnicze, które powodują problemy z obsługą zobowiązań wobec biur rachunkowych oraz mniejsze zapotrzebowanie na usługi doradztwa podatkowego wynikające z braku środków finansowych na finansowanie tego typu usług.

Istotną grupą branżową są również przedsiębiorstwa skupione w ramach PKD 86-88. Opieka medyczna (ponad 14%). Tak jak w poprzednim kwartale, największą grupą przedstawicieli tej branży decydujących się na otwarcie postępowania są specjalistyczne gabinety medyczne (36%) i gabinety dentystyczne (21%). Ma to zapewne związek z utrzymującą się pandemią i obawą części pacjentów co do podejmowania leczenia w trakcie jej trwania.

Trzecią co do wielkości grupą w ramach „pozostałych usług” otwierającą postępowania są przedsiębiorstwa prowadzące działalność finansową (ponad 10%). Są to głównie spore firmy zarejestrowane w PKD jako działalność holdingowo-finansowa (60%), zajmujące się głównie udzielaniem innych form pożyczek (zarówno osobom fizycznym jak i podmiotom gospodarczym). Są to głównie firmy finansowane w ramach funduszy inwestycyjnych. Ich problemy wynikają niewątpliwie z pogorszenia ściągalności należności, głównie wywołanym utrzymującym się stanem pandemicznym.

Porównanie otwartych postępowań do ilości przedsiębiorstw w podziale na PKD w I kwartale 2021 roku.

PKD 45-47 Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

PKD 41-43 Budownictwo

PKD 69-75 Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

PKD 10-33 Przetwórstwo Przemysłowe

PKD 94-96 Pozostała działalność usługowa

PKD 68 Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

PKD 86-88 Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

PKD 49-53 Transport i Gospodarka Magazynowa

PKD 58-63 Informacja i Komunikacja

PKD 85 Edukacja

PKD 77-82 Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

PKD 55-56 Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

PKD 64-66 Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

PKD 90-93 Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

PKD 1-3 Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

PKD 83-84 Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

PKD 36-39 Dostawy wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

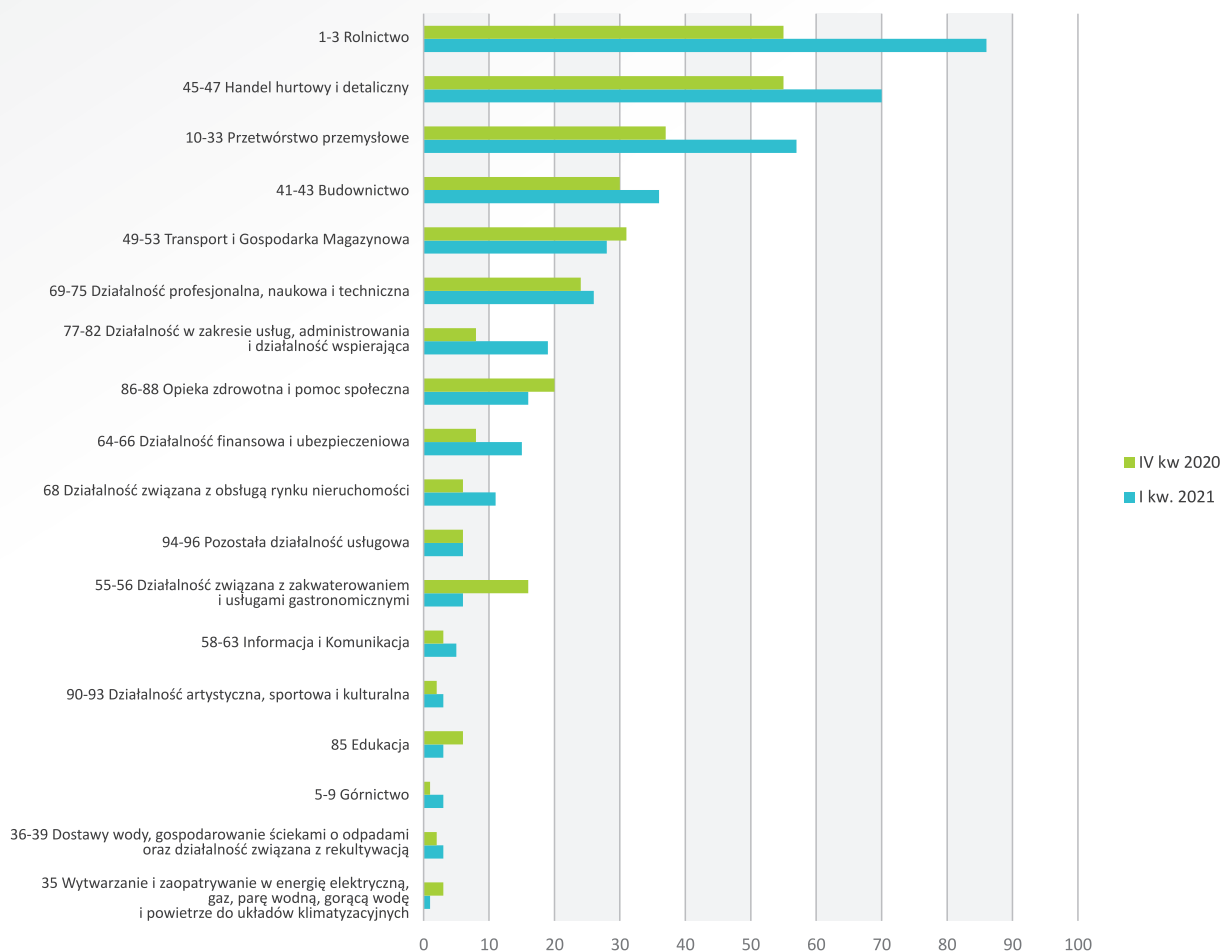
PKD 35 Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

PKD 5-9 Górnictwo i wydobywanie

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sądowego i Gospodarczego za I kwartał 2021 roku, oraz dane z GUS podmioty deklarujące prowadzenie działalności stan w dniu 31.03.2021 rok.

Jeszcze lepszy obraz rzeczywistego problemu branż daje się zauważyć poprzez porównanie udziału poszczególnych podmiotów zarejestrowanych w ramach poszczególnych PKD do udziału otwieranych przez nich postępowań restrukturyzacyjnych. Tu niewątpliwie na pierwszy plan wybija się branża rolnicza, w ramach której zarejestrowanych jako przedsiębiorcy jest jedynie 1,5% ogółu przedsiębiorców. Uwagę również przykuwa branża przetwórstwa przemysłowego, która stanowi 8,3% ogółu przedsiębiorców, ale postępowania otwarte wobec tej branży stanowią aż 14,5% wszystkich postępowań w I kwartale 2021 roku.

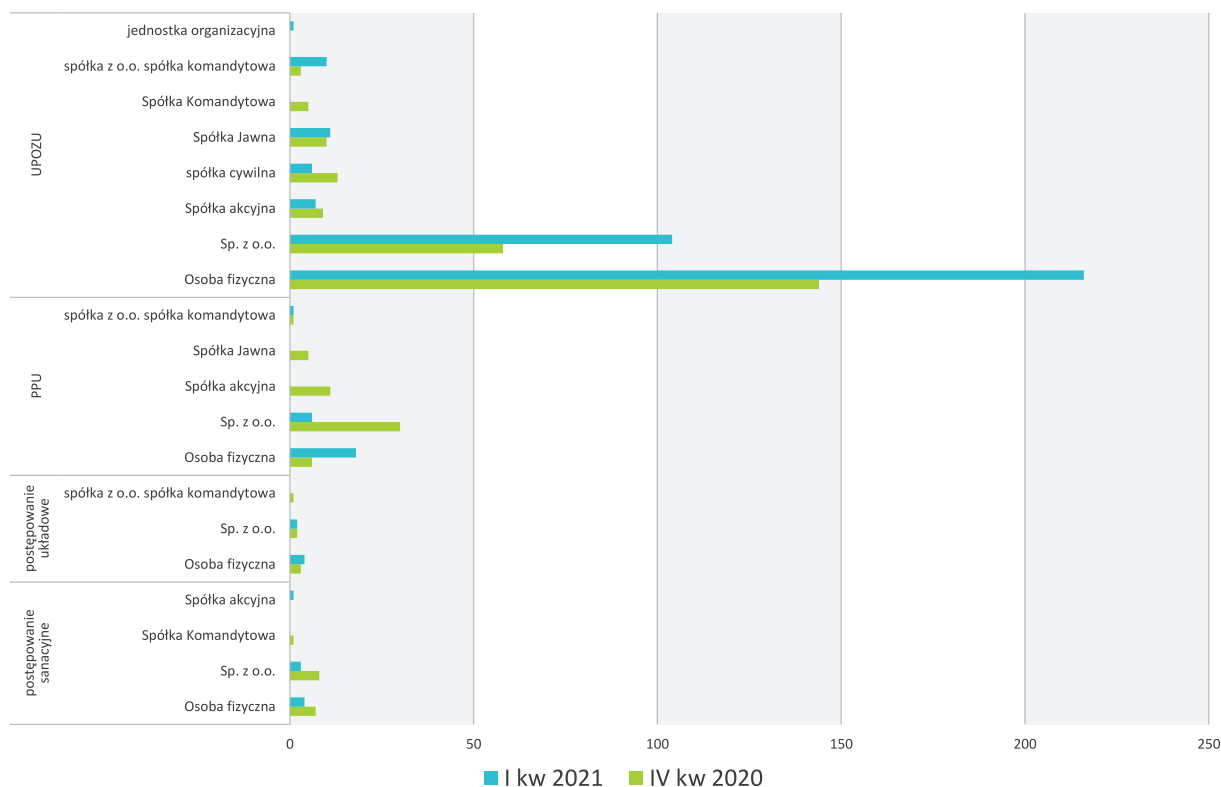
Struktura branżowa podmiotów otwierających postępowania restrukturyzacyjne IV kw. 2020 roku vs. I kw. 2021 roku.

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sądowego i Gospodarczego opublikowane za IV kwartał 2020 r. i I kwartał 2021 r.

Charakterystyka firm otwierających postępowania restrukturyzacyjne

Ilość postępowań w podziale na formę prawną Dłużników porównując IV kwartał 2020 vs. I kwartał 2021 roku.

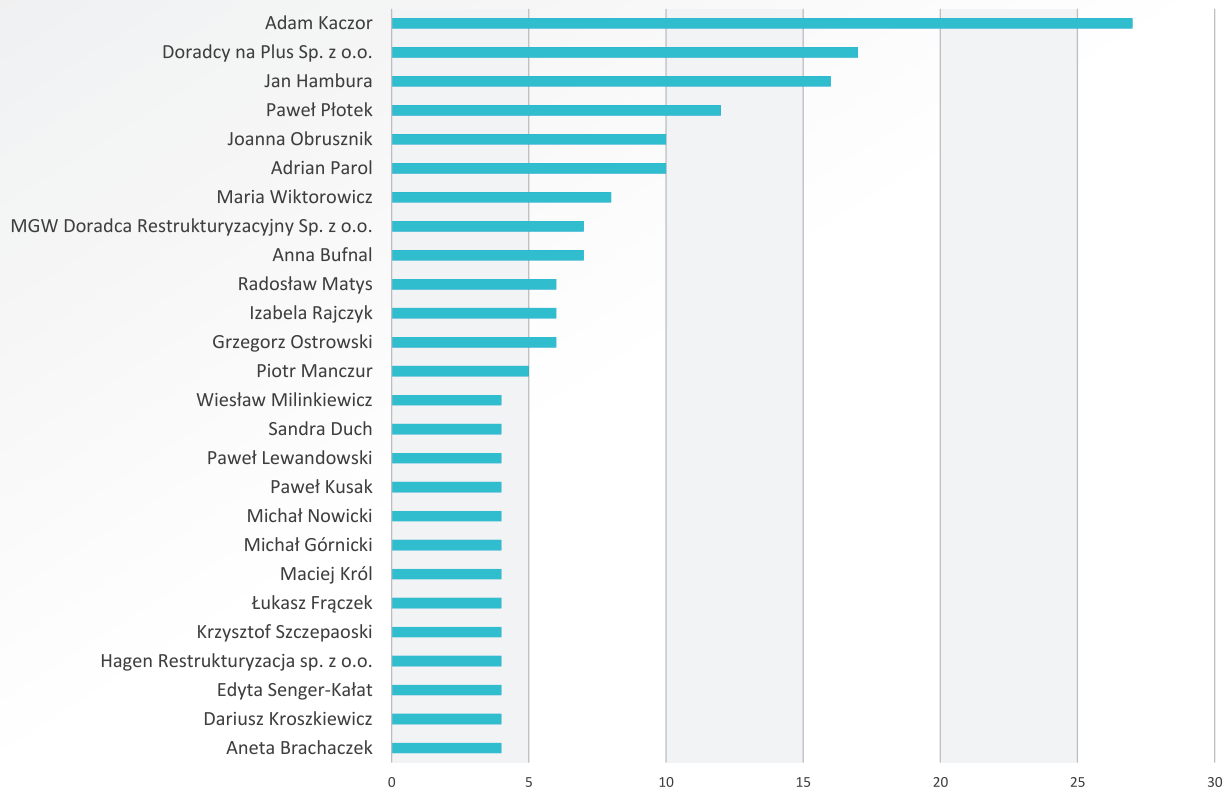

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sadowego i Gospodarczego opublikowane za IV kwartał 2020 r. i I kwartał 2021 r.

Przedsiębiorstwa decydujące się na otwarcie postępowania, głównie są osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą. Wynika to jednak z faktu, że jest ich zdecydowanie więcej niż spółek prawa handlowego. Dane za I kwartał 2021 roku pokazują jednak istotny wzrost otwieranych postępowań w ramach spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. W stosunku do IV kwartału 2020 roku wzrost ten jest o ponad 79%. W grupie osób fizycznych wzrost wynosi ok. 50%. Tendencja ta może wskazywać na przebijający się do świadomości wielu zarządów spółek fakt ryzyk osobistych członków zarządów w przypadku nie złożenia w terminie wniosków o upadłość bądź restrukturyzację. Ryzyko to jest po prawdzie nieco zmniejszone z uwagi na obowiązujące obecnie przepisy zawieszające na czas pandemii odpowiedzialność członków zarządów, ale nieostrość tego przepisu (zawieszenie obowiązku dotyczy wyłącznie sytuacji wywołanej efektem pandemii) skutkuje iż w ocenie wielu prawników, zabezpieczenie interesów członków zarządów spółek z ograniczoną odpowiedzialnością wymaga otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.

Doradcy Restrukturyzacyjni

Liczba otwartych postępowań restrukturyzacyjnych w I kw. 2021 roku w podziale na doradców restrukturyzacyjnych pełniących funkcję nadzorców bądź zarządców.

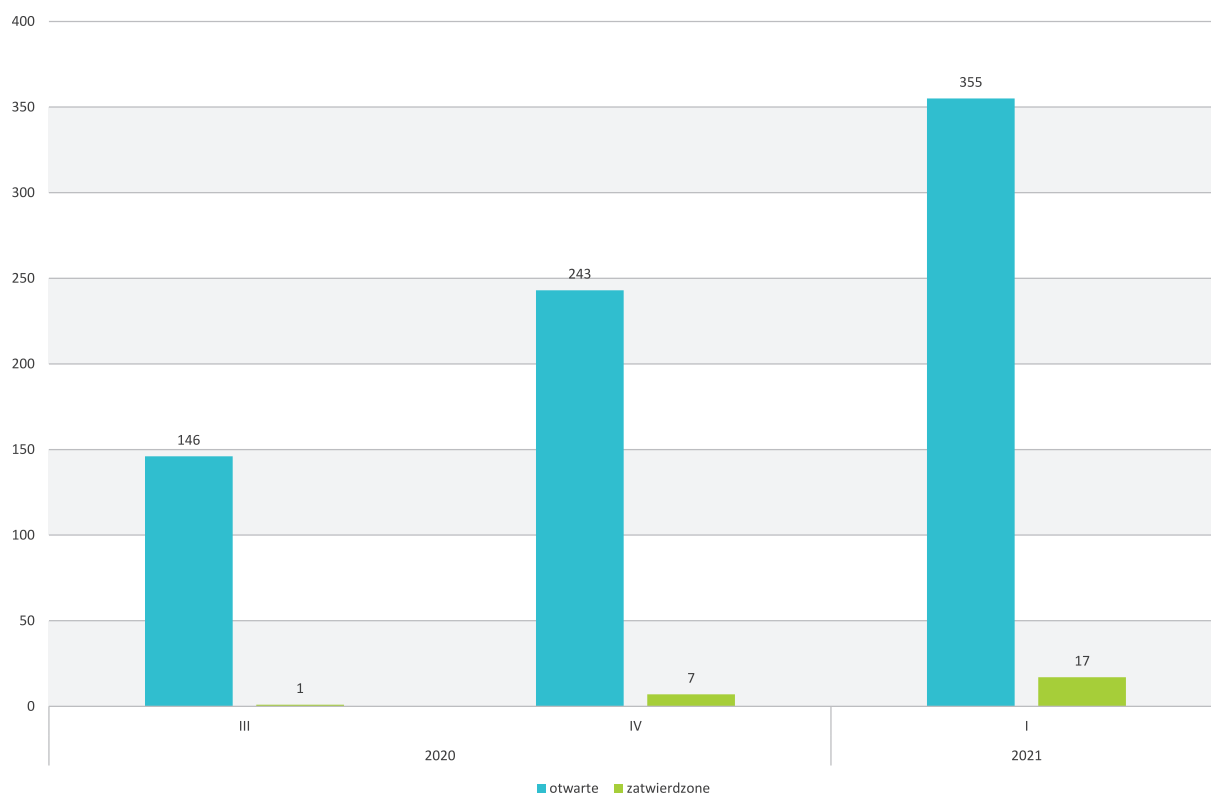

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sądowego i Gospodarczego opublikowane za I kwartał 2021 r.

Rośnie cały czas grupa doradców zaangażowanych w postępowania restrukturyzacyjne. W I kwartale 2021 roku do prowadzenia postępowań zostało powołanych 174 doradców co stanowi wzrost o 15 doradców w stosunku do IV kwartału 2020 roku. Daje nam to średnią ponad 2 postępowań na każdego z doradców. Widać również utrzymującą się specjalizację wśród doradców. Część z nich zajmuje się wyłącznie prowadzeniem uproszczonych postępowań restrukturyzacyjnych.

Uprozczone postępowanie o zatwierdzenie układu

Efektywność uproszczonego postępowania o zatwierdzenie układu.

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sadowego i Gospodarczego opublikowane za III oraz IV kwartał 2020 r. i I kwartał 2021 r.

Minął trzeci kwartał od momentu wprowadzenia czasowo do porządku prawnego uproszczonego postępowania o zatwierdzenie układu. Zdominowało ono wszelkie statystyki restrukturyzacyjne, głównie z uwagi na spory zakres korzyści jaki niesie dłużnikom oraz stosunkowo niskie koszty tego postępowania. Pozostał nam jedynie niecały kwartał do momentu, w którym postępowanie to nie będzie dalej mogło być otwierane. Tak jak wspominaliśmy prowadzone są po prawdzie prace legislacyjne zmierzające do modyfikacji ustawy Prawo Restrukturyzacyjne i umożliwienia stałego już korzystania z tej formy postępowania, a w zasadzie zmodyfikowanych zasad wykorzystania postępowania o zatwierdzenie układu. Warto się zatem przyjrzeć jaka jest efektywność tego rodzaju postępowania. Analiza jest oparta o założenie, że wszystkie postępowania otwarte w II i III kwartale 2020 roku winny się już zakończyć i powinny przez sądy zostać wydane ewentualne postanowienia o zatwierdzenie takich układów. Przypominamy, że uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne może trwać jedynie 4 miesiące od dnia jego otwarcia.

W II i III kwartale 2020 roku zostało otwartych 146 uproszczonych postępowań restrukturyzacyjnych. Do końca marca 2021 sądy wydały postanowienia o uchyleniu skutków dokonania obwieszczenia o otwarciu postępowania na podstawie art. 18 ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19, dochodząc do wniosku iż ich otwarcia prowadziły do pokrzywdzenia wierzycieli.

Do końca I kwartału 2021 roku sądy wydały postanowienia o zatwierdzenie układu w stosunku jedynie do 25 uproszczonych postępowań restrukturyzacyjnych co stanowi nieco ponad 16% wszystkich otwartych w badanym okresie postępowań uproszczonych. To bardzo niski poziom efektywności tej procedury. Może on wynikać z następujących czynników:

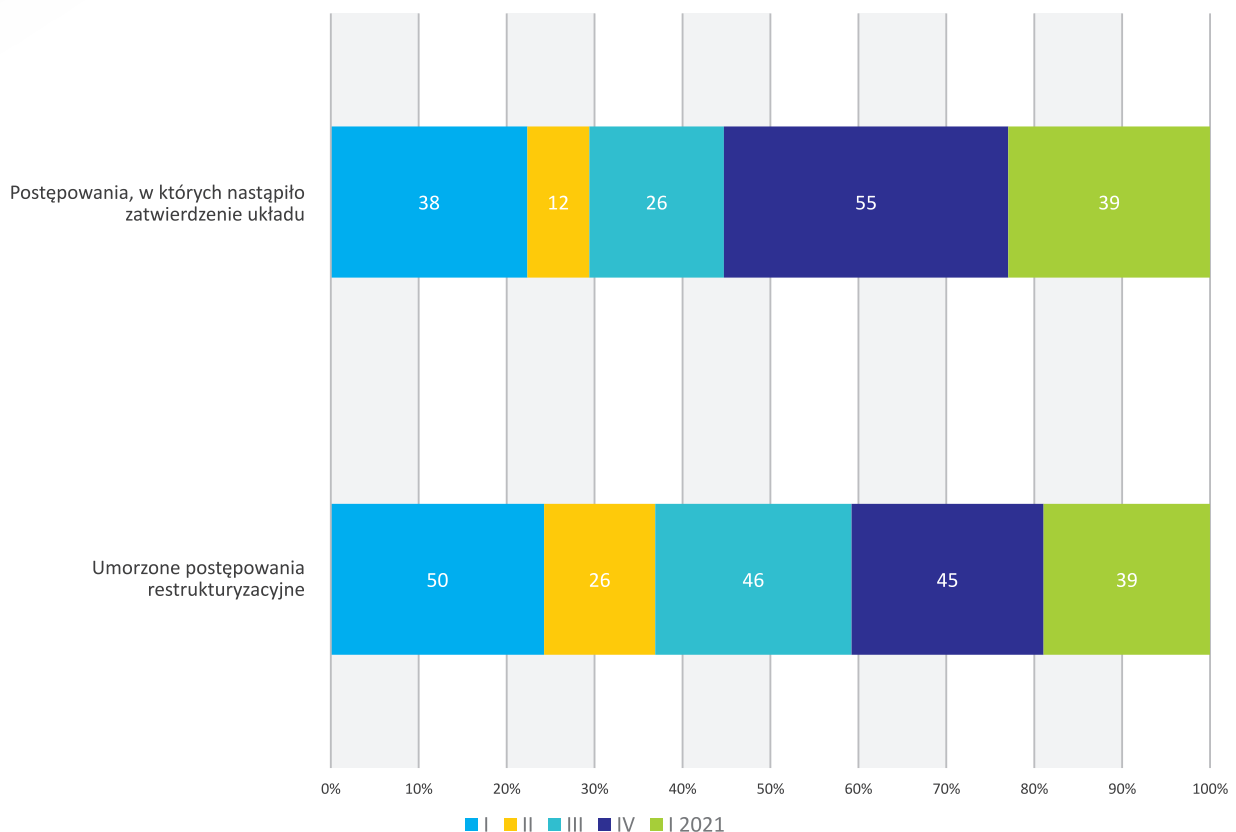
- Zbyt późne otwarcie postępowania, w stosunku do firmy która miała już tak duże problemy iż wierzyciele nie widzieli szans na jej uratowanie
- Zły dobór rodzaju postępowania
- Niewłaściwe propozycje układowe, które nie były możliwe do akceptacji przez Wierzycieli
- Brak przekonującego planu restrukturyzacyjnego, który mógłby przekonać Wierzycieli do poparcia propozycji układowych.

Szersza analiza tego zagadnienia, jest w trakcie opracowywania.

Analiza umorzonych i zatwierdzonych postępowań w I kwartale 2021 roku

Ilość umorzonych postępowań restrukturyzacyjnych

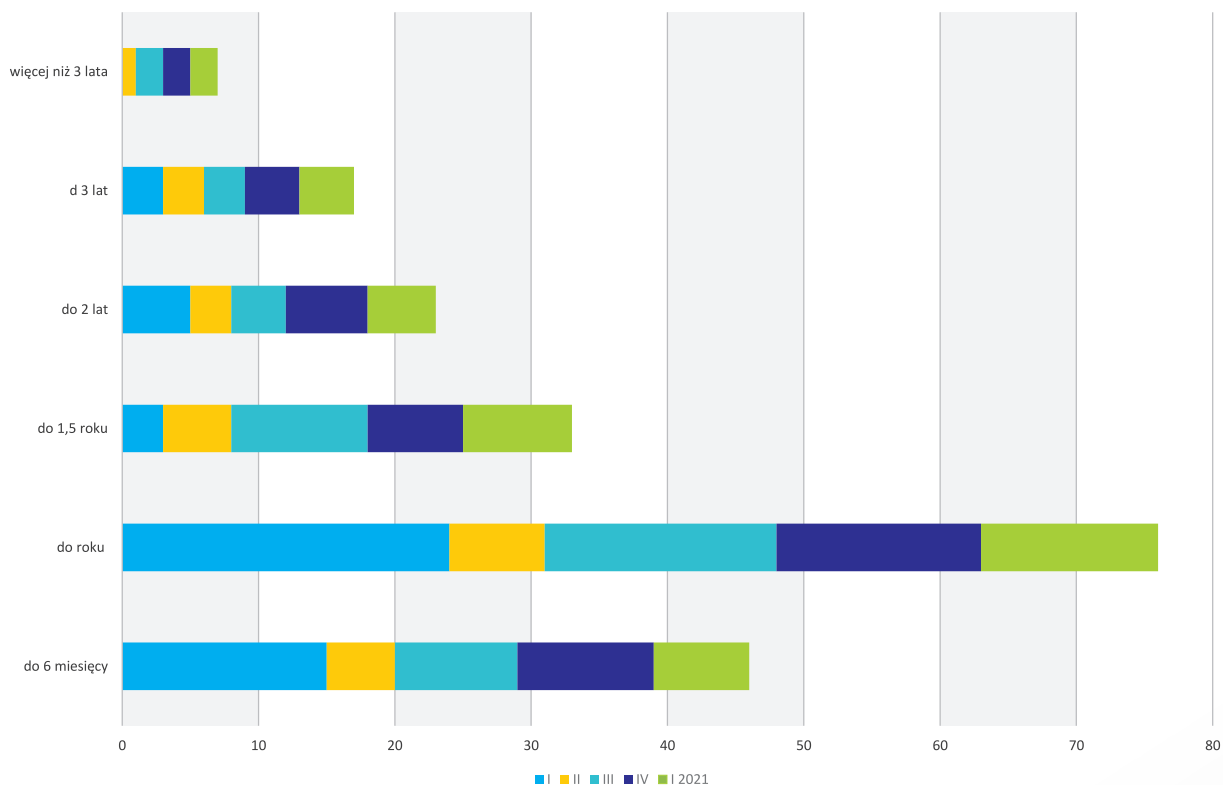
Porównanie ilości umorzonych postępowań do postępowań, w których doszło do zatwierdzenia układu w 2020 roku oraz w I kw. 2021 roku.

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sadowego i Gospodarczego opublikowane za rok 2020 r. i I kwartał 2021 r.

W I kwartale 2021 ilość umorzonych postępowań zrównała się z ilością postępowań, w którym doszło do zatwierdzenia układu. Mając na uwadze, iż w poprzednich kwartałach odnotowaliśmy istotne wzrosty otwieranych postępowań, dana ta musi niepokoić. W szczególność za słaby należy uznać wynik obrazujący ilość postępowań, w których doszło do zatwierdzenia układu. Jest on niewiele wyższy niż w I kwartale 2020 roku, przy jednocześnie lawinowym wzroście nowych postępowań. Jest to kolejny dowód na to, że duża część otwieranych w II i III kwartale postępowań była nieudana.

Czas trwania postępowań umorzonych w 2020 roku i I kw. 2021 roku.

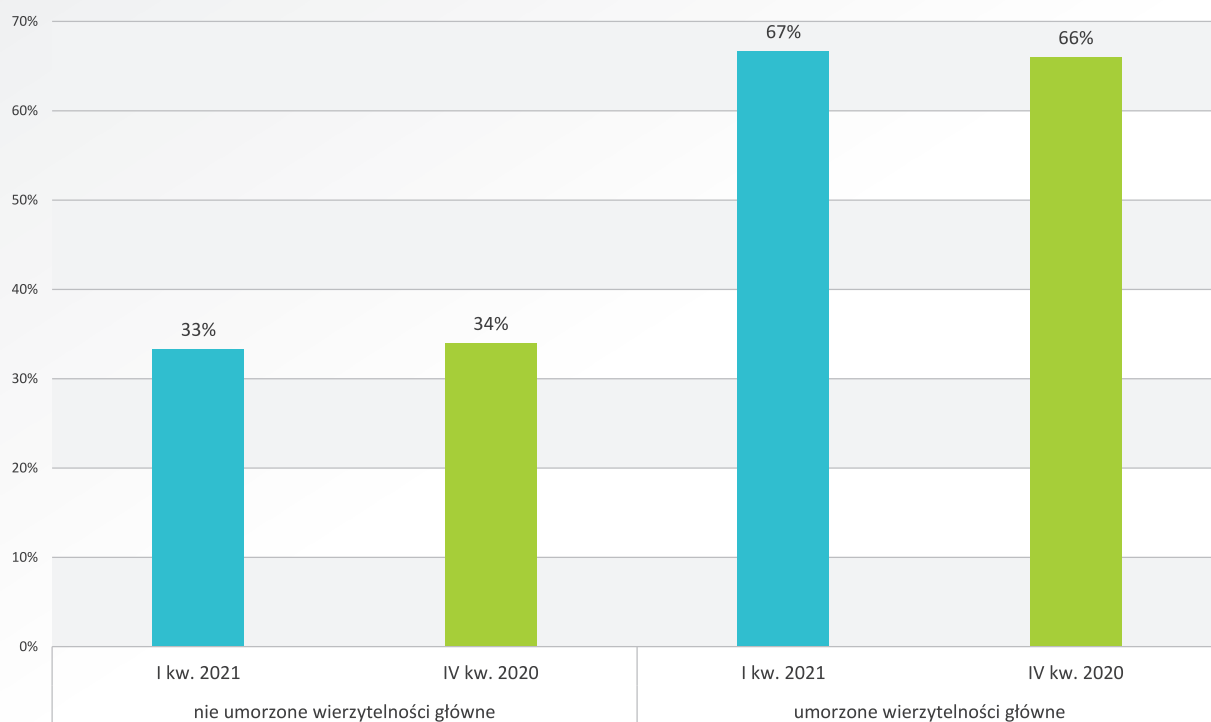

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sadowego i Gospodarczego opublikowane za rok 2020 r. i I kwartał 2021 r.

Tak jak i w poprzednich kwartałach, najczęściej postępowania umarzane były po okresie roku od dnia ich otwarcia. Stosunkowo również dużą grupę stanowią przypadki, w których umorzenie postępowania następuje dopiero po 1,5 roku od dnia jego otwarcia. To również negatywna wskazówka, która może być interpretowana jako „gra na zwłokę” w sytuacji, w której nie ma możliwości doprowadzenia do zawarcia układu.

Zatwierdzone układy w postępowaniach restrukturyzacyjnych

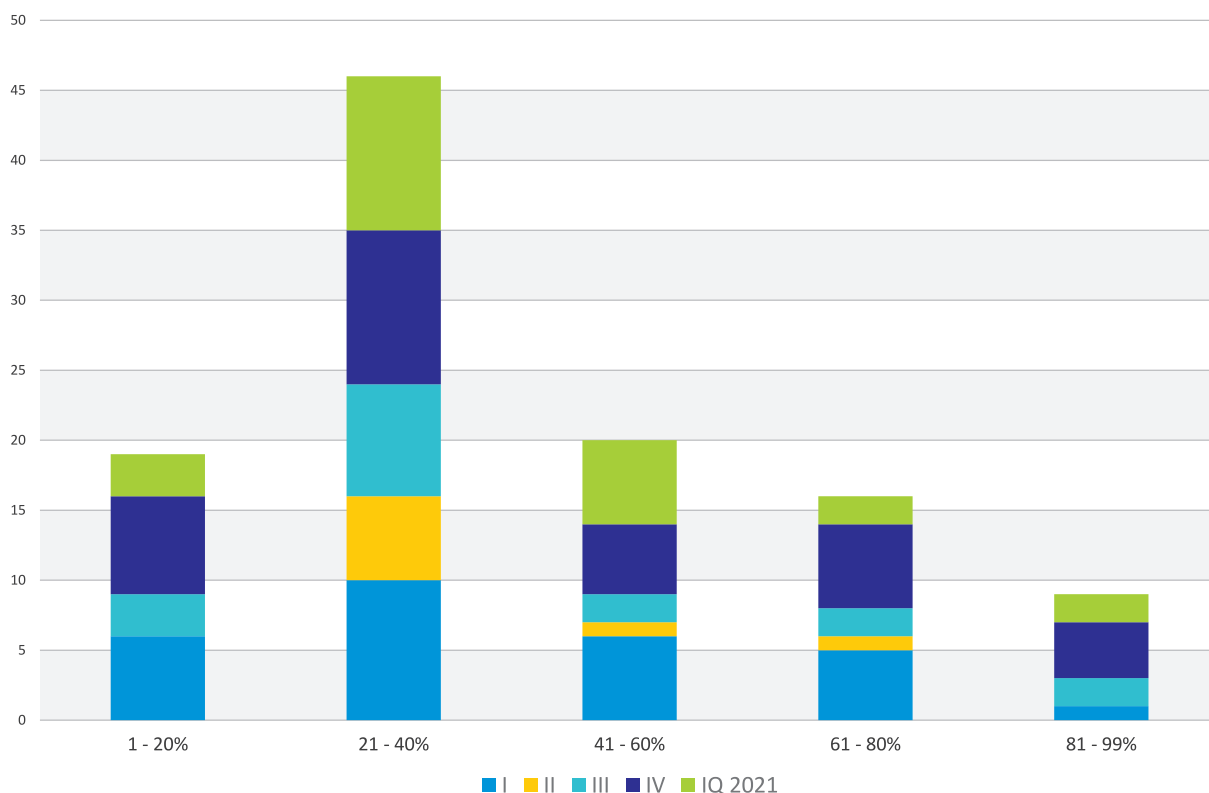
Ilość postępowań, w których doszło do zatwierdzenia układu w podziale na umorzenie wierzytelności głównej.

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sądowego i Gospodarczego opublikowane za IV kwartał 2020 r. i I kwartał 2021 r.

Dane za I kwartał prezentują podobne wyniki jak w IV kwartale 2020 roku. Większość zatwierdzonych układów zawierała częściowe umorzenie wierzytelności głównych objętych układem. Wierzyciele w tych przypadkach doszli do przekonania, iż lepszym dla nich rozwiązaniem jest wyrażenie zgody na częściowe umorzenie niż doprowadzenie do sytuacji, w której postępowanie zostaje umorzone, a dłużnik zapewne będzie zmuszony do likwidacji bądź upadłości swojej firmy.

Ilość postępowań, w których doszło do zatwierdzenia układu w podziale na % umorzenie wierzytelności głównej w podziale na kwartały roku 2020 i I kw. 2021 roku.

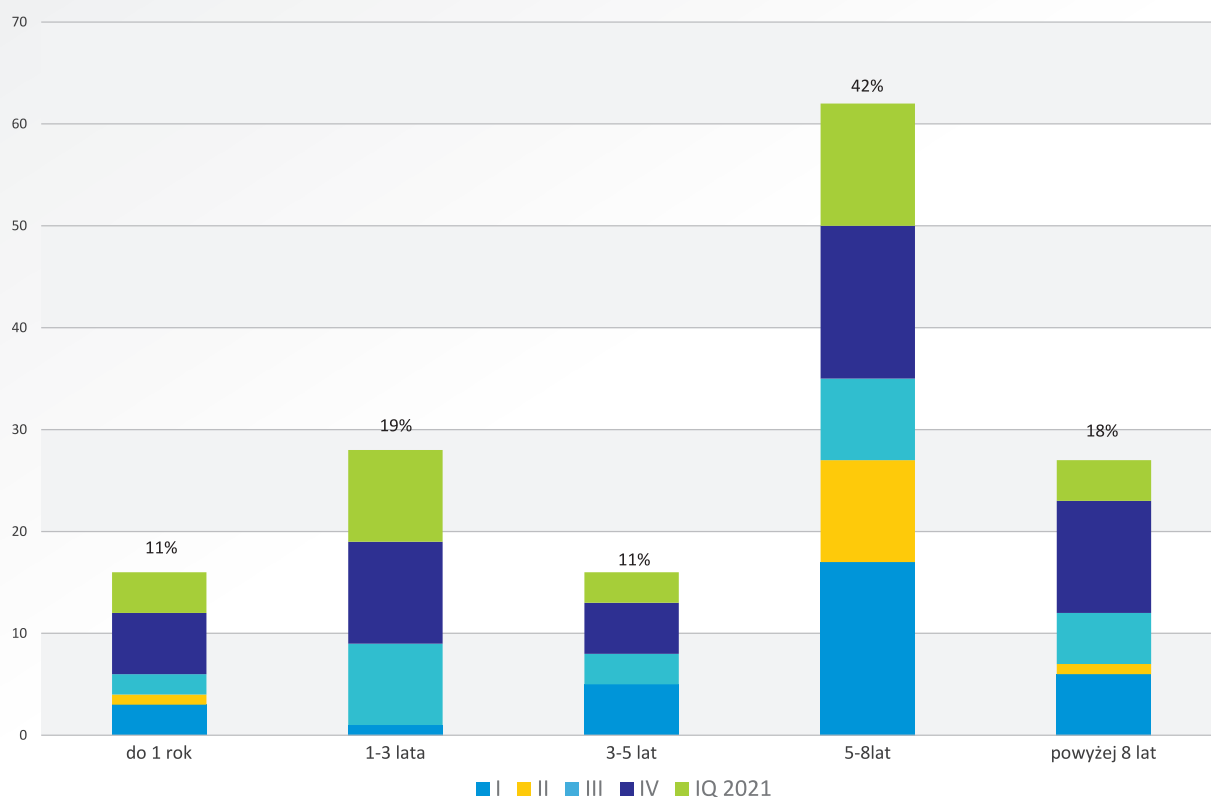

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sądowego i Gospodarczego opublikowane za rok 2020 r. i I kwartał 2021 r.

W I kwartale w postępowaniach, w których doszło do zatwierdzenia układu a wierzyciele wyrazili zgodę na częściowe umorzenie wierzytelności głównej, najczęściej spotykanym poziomem umorzenia był poziom pomiędzy 21 a 40%. Istotnym również udziałem był poziom jeszcze większego umorzenia, do 60% wierzytelności głównych. To dosyć wysoki poziom umorzeń, choć pamiętać należy iż może on dotyczyć wyłącznie części wierzytelności objętych układem, ponieważ dane nie uwzględniają analizy wszystkich grup układowych jakie występowały w tych postępowaniach.

Maksymalne okresy spłaty wierzytelności objętych układem w zatwierdzonych postępowaniach restrukturyzacyjnych

Okres spłaty wierzytelności objętych układem w postępowaniach, do których doszło do zatwierdzenia układu w 2020 roku i I kw. 2021 roku.

Źródło: Analiza MGW CCG, dane z Monitora Sądowego i Gospodarczego opublikowane za rok 2020 r. i I kwartał 2021 r.

Postępowania, w których doszło do zatwierdzenia układu, w I kwartale 2021 roku zawierały w wybranych grupach układowych okresy spłaty wierzytelności objętych postępowaniem w przedziale 5-8 lat. Był to najczęściej spotykany okres spłaty, ponieważ występował aż w 42% spraw. Dziwić może wysoki odsetek spraw, w których spłata wierzytelności objętych układem nastąpić ma w okresie 1-3 lata, tym bardziej iż najbliższy okres, raczej nie będzie się jeszcze charakteryzował bardzo dobrą koniunkturą umożliwiającą uzyskiwanie co do zasady wyższych poziomów rentowności.

A co dostają? Statystyki postępowań restrukturyzacyjnych dowodzą, że problemy z prowadzeniem działalności bieżącej dotyczą całych branżach, a nie tylko poszczególnych przedsiębiorców. Same narzędzia prawa restrukturyzacyjnego nie mogą być remedium na obecną sytuację. Zapewniają one bowiem tylko bezpieczne otoczenie prawne dla restrukturyzacji zobowiązań, lub szerzej – przedsiębiorstw dłużnika. Jak jednak trwające 4 miesiące uproszczone postępowanie o zatwierdzenie układu, które zdeklasowało inne postępowania, ma pomóc przedsiębiorcy dotkniętym trwającymi, z przerwami ponad rok obostrzeniami? Bez dodatkowych środków, w sytuacji braku możliwości generowania przychodu chociażby na poziomie wystarczającym na pokryciu bieżących kosztów, nawet najlepszy plan restrukturyzacyjny czy też najkorzystniejszy układ mogą się okazać niewystarczające.

Oczywiście nie zapominamy o środkach z PFR, ale niestety spełniły się nasze obawy wyrażane w poprzednich opracowaniach. Obserwujemy małą skuteczności, a wręcz szkodliwości tych narzędzi, które poprzez utrwalanie stanu niewypłacalności i rozprzestrzenianiu „wirusa niewypłacalności” stały się swoistym betonowym kołem ratunkowym.

Dlatego też z pewnymi nadziejami spoglądaliśmy na projekt ustawy o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców. Tym bardziej, że nie był to doraźne narzędzie związane z pandemią, ale rozwiązanie systemowe będące częścią „polityki nowej szansy”. Do tej pory przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji ekonomicznej były z definicji wyłączone z pomocy publicznej. Dlaczego? Wbrew pozorom takie podejście do pomocy ze środków publicznych nie było pozbawione sensu. Pomoc ze środków publicznych winna być dozowana ostrożnie i przede wszystkim nie powinna zaburzać konkurencji na rynku. Logicznym się wydaje, że finansowanie podmiotów nie potrafiących konkurować na rynku może negatywnie wpłynąć na tych, którzy radzą sobie sami. Czas jednak udowodnił, że trudna sytuacja finansowa nie zawsze jest skutkiem braku umiejętności konkurowania na rynku, zaś niektórzy przedsiębiorcy z różnych względów zasługują na „drugą szansę”.

Ogólne zasady pomocy mieszczą się w sformułowaniu, że „pomoc może być udzielana jeżeli zapobiega i prowadzi do ograniczenia trudności społecznych lub przewyciężenia niedoskonałości rynku, w przypadku, gdy bez jej udzielenia cel ten nie zostałby osiągnięty lub zostałby osiągnięty w mniejszym zakresie”. Ustawa zawiera otwarty zbiór przesłanek dookreślających powyższy stan. Przy czym, do dnia 31 grudnia 2021 r., przez „trudności społeczne lub niedoskonałości rynku” rozumie się również ryzyko opuszczenia rynku przez przedsiębiorcę znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej w wyniku trudności związanych z zaistnieniem epidemii COVID-19.

Ustawa weszła w życie w sierpniu. Stosunkowo późno jak na „covidowe standardy” (projekt wpłynął do sejmu 26 marca 2020). Powinno to dać czas instytucji, która miała rozdzielać środki na ogłoszenie zasad udzielania pomocy. Nie dało... Zasady zostały przyjęte przez ARP 24 września 2020 r. To sporo czasu... A propo's czasu. To jest największy mankament postępowań przy udzieleniu wsparcia w oparciu o przepisy ustawy o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców. Zgodnie z przyjętymi przez ARP zasadami, wniosek o udzielenie wsparcia jest rozpatrywany w terminie 30 dni od jego złożenia, zaś w sprawach szczególnie skomplikowanych termin ten może być przedłużony do 45 dni. Niestety terminy te są **nagminnie** niedotrzymywane przez ARP. Znane są przypadki, kiedy tuż przed upływem terminu ARP wysyła do wnioskodawcy wezwanie do uzupełnienia braków formalnych we wniosku. Co gorsza, wezwania są tak enigmatyczne, że w zasadzie niewykonalne. Tak naprawdę służą one odsunięciu od ARP rozstrzygnięcia merytorycznego wniosków. Nie przyznają pomocy, ale też jej nie odmawiają. Po prostu organ stwierdza, że wnioski są niekompletne. A jakie są najczęstsze braki? Otóż najczęściej brakuje organowi dokumentów świadczących, że przedsiębiorca spełnia przesłanki. Przy czym nie ma tu znaczenia, czy przedsiębiorca nie przedłożył takich dokumentów, czy też w ocenie organu nie są one wystarczające. Koniec końców, po ponad 7 miesiącach funkcjonowania ustawy nie jest mi znany przypadek udzielenia pomocy na jej podstawie. Uczciwość każe mi wyjawić, że z decyzją odmowną również się jeszcze nie spotkałem. Jeżeli to się nie zmieni, to obawiam się, że w następnych okresach, zanotujemy znaczący wzrost postępowań upadłościowych wobec przedsiębiorców.

MGW Corporate Consulting Group Sp. z o.o. jest spółką doradczą, tworzoną przez specjalistów z różnych dziedzin finansów, prawa i konsultingu. Restrukturyzacja przedsiębiorstw jest jednym z kluczowych obszarów jej działania. Celem spółki jest pomoc każdemu przedsiębiorcy zagrożonemu lub borykającemu się z problemami finansowymi w swojej firmie.

Spółka odpowiada za proces planowania i wdrożenia odpowiednich procedur restrukturyzacyjnych. Do ich zadań należy min. opracowanie niezbędnych dokumentów, przygotowanie wniosku o otwarcie postępowania i opracowanie programu restrukturyzacyjnego oraz pełną pomoc przy jego wdrożeniu. Cały proces stale jest monitorowany i realizowany przez Interim Managerów - dużą grupę wysoce wykwalifikowanych doradców dobranych do każdego projektu zgodnie z ich umiejętnościami i doświadczeniem branżowym.

Postępowania restrukturyzacyjne prowadzone są przez spółkę córkę (MGW Doradca Restrukturyzacyjny), w której ulokowani są licencjonowani doradcy restrukturyzacyjni oraz prawnicy o specjalności w zakresie prawa restrukturyzacyjnego i upadłościowego.

Oprócz pomocy przy restrukturyzacji, MGW CCG wspiera firmy w budowaniu długofalowych, efektywnych i bezpiecznych relacji z bankami, firmami leasingowymi, faktoringowymi bądź innymi podmiotami świadczącymi usługi finansowe. W swoim zespole posiada również dział odpowiedzialny za business consulting (wyceny przedsiębiorstw, projekty M&A, przekształcenia spółek, prognozowanie finansowe, biznes plany).

Dysponując szerokim zespołem analityków, ściśle monitorujemy poszczególne rynki, w tym śledzimy na bieżąco statystyki rynku restrukturyzacyjnego. Spółka opracowuje raporty obejmujące wybrane zagadnienia, obejmujące oprócz rynku restrukturyzacyjnego, rynek leasingu oraz rynek komunikacji miejskiej.

Mariusz Grajda

Partner Zarządzający
Członek Zarządu MGW CCG

Tomasz Ryżyński

Prezes Zarządu
MGW Doradca Restrukturyzacyjny

Przy sporządzaniu niniejszego raportu pod uwagę brana była data otwarcia postępowania, a nie data ukazania się obwieszczenia. Do statystyk związanych z otwarciem postępowania pominięte zostały postępowania o zatwierdzeniu układu, z uwagi na brak obwieszczeń w tym zakresie. W kontekście liczby umorzonych postępowania pominięte zostały uproszczone postępowania o zatwierdzenie układu wprowadzone „tarczą 4.0” z uwagi na brak obwieszczeń o umorzeniu.

MGW Corporate Consulting Group Sp. z o.o.
ul. Chałubińskiego 8
00-613 Warszawa
Tel: +48 22 292 81 11
e-mail: biuro@mgwccg.pl
www.mgwccg.pl